

Katedra právních dějin Právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni

Posudek vedoucího diplomové práce diplomanta Miloše Benedikta

Role finanční náhrady při majetkovém vyrovnání státu s církvemi a náboženskými společnostmi

Diplomant se ve své diplomové práci zabývá především, jak vyplývá již z titulu práce, finančními náhradami při majetkovém vyrovnání státu s církvemi a náboženskými společnostmi neboli stručněji řečeno s problematikou církevních restitucí. Nejprve se zaměřuje na popis průběhu restitucí v Československu a následně v České republice. Představuje příčiny vzniku restitučního zákona a peripetie spojené s dlouhým procesem, vedoucím k jeho vydání. Píše dále o struktuře zákona, popisuje naturální restituce a ve čtvrté kapitole (str. 12-20) pak finanční náhradu církvím, což je téma, které on sám označuje za meritum své diplomové práce. Následující kapitoly pojednávají o příspěvku na podporu činnosti církví, o smlouvě o vypořádání, uzavřené mezi státem a církvemi v roce 2013, ale také o pokusech o snížení částky poskytnuté církvím a náboženským společnostem, ke kterým dochází v době Babišovy vlády. Připojen je dále stručný přehled vypořádání s církvemi v sousedních zemích – v Polsku, v Maďarsku, na Slovensku, v Německu, a rovněž vyrovnání s nacistickými křivdami v Rakousku.

Dále práce pokračuje pojednáním o majetkových nárocích jednotlivých řádů a jejich ne vždy úspěšných sporech, které řády vedly či doposud vedou. Následuje pojednání o způsobu financování církví a náboženských společností v současnosti. V závěrečné kapitole o hospodaření římskokatolické církve je pojednáno konkrétně o finančních záležitostech arcibiskupství pražského a biskupství českobudějovického.

Je zřejmé, že diplomant věnoval přípravě práce značné úsilí. Slabinou práce je ta skutečnost, že celé téma je příliš široké, a práce se tím stává nesourodou, což jsem ve fázi, kdy jsem se stal vedoucím práce, již nemohl ovlivnit. Rozhodně zde je možné uvést, že méně by bylo více a z jednotlivých podtémat, o nichž práce pojednává, by bylo možné napsat několik diplomových prací.

V práci jsem našel rovněž hrubé pravopisné chyby (str. 10 – existovali výjimky, str. 58 – některé diecéze jsou poměrně nová, str. 63 – kladně se smýšlí o něčem a nikoli s něčím, jak píše diplomant), jsou zde gramaticky chybně formulované věty (str. 49 – možná by docílil až k vnitro církevní krizi). Popis situace, kdy ministranti šermují s košíky na vybírání peněz před očima věřících (str. 53) připomíná spíše atmosféru kolem prodeje odpustků z Vávrovy husitské trilogie, nedomnívám se, že situace je dnes až natolik dramatická. Když se diplomant rozhodl věnovat rovněž hospodaření některých diecézí, měl buď stručně pojednat o všech českých a moravských diecézích, nebo alespoň vysvětlit důvody svého výběru.

Přes tyto výhrady doporučuji diplomovou práci k obhajobě. V rámci obhajoby bude diplomant dotázán na historický vývoj vztahů mezi státem a církví od středověku do současnosti.

V Plzni dne 24. dubna 2022

doc. JUDr. Miroslav Černý, Ph.D., JU.D.